

GEEN VISIE ZONDER INSPIRATIE

In de vorige uitgave van de Eckartbode hebben wij in onze bijdrage aandacht besteed aan de noodzaak om bij de ontwikkelingen in de zorg gezamenlijk te vertrekken vanuit eenzelfde visie. Binnen Eckartdal wil de commissie Levensbeschouwing

alle betrokkenen bij de ontwikkelingen uitnodigen om hun bijdrage aan die ontwikkelingen op die visie-uitgangspunten te toetsen.

In de visie van Eckartdal is een levensbeschouwelijke opvatting terug te vinden van waaruit begeleiding aan bewoners dient plaats te vinden. Namelijk, dat de mens met een verstandelijke handicap wordt gezien als een zinzoekende en zingevende persoon in een betekenisvolle wereld. Het is de opdracht van zorgverleners bewoners als zodanig te verstaan en vanuit hun relatie met bewoners hun zingeving te respecteren en daaraan een positieve bijdrage te leveren.

Die levensbeschouwelijke opvatting heeft een duidelijke achtergrond een inspiratie: zij is geworteld in de christelijke cultuur, die aan die visie een bijzondere dimensie geeft.

De opgave waarvoor Eckartdal staat en waarop zij ook bevraagd mag worden -mn. door cliënten en hun vertegenwoordigers- is: hoe zij die inspiratie concreet maakt?

Het feit, dat op Eckartdal een Dienst Geestelijke Verzorging bestaat is daarvoor niet een garantie. Bovendien is dat een wettelijke verplichting, ongeacht de levensbeschouwelijke achtergrond van een voorziening. Die inspiratie zal dus ook en met name uit andere zaken moeten blijken. Zoals uit de keuzen die de instelling maakt, uit de waarden die men hoog acht en uit de normen die men stelt.

De toetsing van een zekere mate van levensbeschouwelijke gevoeligheid bij nieuw aan te nemen personeel en bijscholing op dit vlak van begeleidend personeel zijn daarvan o.m. concrete vertalingen. Maar ook in het dagelijks leven op de woning en dagbesteding zal die inspiratie concreet moeten blijken. In de doelstelling van Eckartdal staat hierover: "Binnen de leefgroep zal ook bijzondere aandacht besteed worden aan levensbeschouwelijke begeleiding. Waar erkenning van zingeving leidraad is kan deze in het bijzonder gestalte krijgen in de godsdienstige overtuiging, die de bewoners van thuis meebrengen. In principe wordt de levensstijl van thuis in de leefgroep doorgetrokken, alhoewel het leven hier soms sterker is dan de leer."

Omdat iedere bewoner zijn eigen levensbeschouwelijke achtergrond meebrengt is een groep in dit opzicht ook geen eenheid meer. Voortdurend zal daarom de

balans moeten worden gezocht in een groep tussen wat individueel wenselijk en groepsmatig mogelijk is.

Een goed instrument hiervoor is de beschrijving van de basiszorg die zowel per woning en dagbestedingsgroep als per individu wordt beschreven. Een jaar geleden is men hiermee begonnen. Vreemd genoeg was in de eerste versie niets terug te vinden van levensbeschouwelijke en godsdienstig-religieuze begeleiding. Inmiddels is men bezig dit manco aan te passen. In dit kader bogen onlangs de groepsoudsten en woningcontact-personen van wijk V zich op de invulling van deze aspecten. Duidelijk was, dat beiden belang hechten om aan deze aspecten concrete invulling te geven. Een concrete beschrijving heeft als voordeel, dat begeleiding die er invulling aan dient te geven gedwongen wordt erover na te denken. Dat zij samen met bewoners en familie daarover in gesprek kunnen komen. Maar ook dat invulling van deze aspecten niet afhangt van de toevallige interesse en gemotiveerdheid van de individuele begeleider.

Bovendien maakt een concrete beschrijving de invulling ook toetsbaar

Voorbeelden van concrete invulling

In genoemde bijeenkomst werden een aantal voorbeelden genoemd van de **zorg voor een goed levensbeschouwelijk klimaat** binnen de woning. Hierbij kan met o.a. denken aan het bevorderen van een gevoel van saamhorigheid en solidariteit. Bv. Wat wordt samen besproken en besloten? Is er aandacht voor wat bewoners individueel bezighoudt binnen de groep? Stimuleert men om elkaar te helpen, met elkaar rekening te houden? Is er ruimte om met elkaar te praten over levensvragen zoals bv. vriendschap, ouder-worden, eigen perspectief e.d.?

Ook zijn er voorbeelden genoemd om binnen de groep **godsdienstig-religieuze begeleiding** gestalte te geven: Aandacht voor belangrijke godsdienstige feesten in de vorm van aankleding van de woning, het vertellen van verhalen, gebruik van symbolen, stimuleren van deelname aan gezamenlijke vieringen.

Aandacht voor rituelen binnen de woning: bij de maaltijden, bij bijzondere gebeurtenissen, bij het slapen gaan. Aandacht voor (bijbel)verhalen, thema- of godsdienstige liederen, gebed, eigen godsdienstige vragen van de bewoner, religieuze afbeeldingen in de gezamenlijke ruimte.

Goede begeleiding op dit vlak betekent ook aandacht, ruimte en respect voor andere godsdienstige tradities. Wat overigens iets anders is dan vrijblijvendheid en kleurloze neutraliteit, zo werd opgemerkt.

Natuurlijk is concretisering van je inspiratie belangrijk op die plekken waar het leven van alledag geleefd wordt, maar dat neemt niet weg, dat ook op de plaatsen waar men daarvoor de voorwaarden schept e.e.a. zichtbaar gemaakt

kan worden. Binnen de organisatie kan dat vooral blijken uit de keuzen die worden gemaakt en uit de voorbeeldfunctie van leidinggevendenden in deze hebben en de wijze waarop staffunctionarissen de eigen cultuur uitdragen. Immers waar aan de ene kant er wel verwachtingen leven jegens degenen die de zorg moeten uitvoeren, maar er tegelijk weinig daarvan merkbaar is bij degenen die daaraan leiding geven, is men niet geloofwaardig. Kortom inspiratie is het gist in de cultuur van de organisatie en dient in alle lagen merkbaar te zijn.

Werner van de Wouw
pastor